

במרצת האבולוציה התנוונו רגליהם של הסיסים והם אינם מסוגלים ללכת או לנתר. הרגליים משמשות לתלייה וזחילה. למטה: תיבות קינון לסיסים שהותקנו על גג בית חינוך ע"ש א' ד' גורדון בתל אביב

צילום עליון: ALAMY. צילום תחתון: אמנון האן

כן לסיסים סיס החומות הוא עוף המקנן בעיקר באזורים עירוניים, בתוך סדקים בקירות בתים, בגגות רעפים ובארגזי רוח. מיזמי בינוי בערים הורסים בעשורים האחרונים את שטחי הקינון של העוף ודוחקים את אוכלוסיותיו.

ד"ר עופר בהט, מרצה לביולוגיה וסביבה ולשעבר מנהל מקצועי של פרויקט הנקרא "פורשים כנף על הנשרים והדורסים", מציין כי "במיוחד בעשור האחרון אופי הבינוי בארץ השתנה. היעדר נישות מתאימות במבנים גורם לאיבוד הדרגתי ומשמעותי של מקומות קינון פוטנציאליים, והדבר מביא, בארץ ובעולם כולו, לדחיקת הסיסים."

אמנון האן, מכונאי אופנועים מגבעתיים, הקים לפני כעשור עמותה ששמה "ידידי הסיסים". האן נחלץ להצלת מושבת הסיסים הגדולה ששוכנת בעיר מגוריו והתקין, לפני כשנתיים, תיבות קינון לסיסים בבית הספר כצנלסון. ארגזי תחמושת שנתרמו מהתעשייה הצבאית הוסבו במיוחד למשימה וסימנו את תחילתו של מיזם חינוכי ששילב לימודי ביולוגיה עם הגנת הסביבה. במרצת שנה אחת הסתגלו כמה זוגות סיסים לבתייהם החדשים בגבעתיים, והשמועה פרשה כנפיים גם אל בתי ספר בתל אביב השכנה.

בעקבות פנייה של האן לעיריית תל אביב הוחלט לכלול את הסיסים גם במורשת השימור של העיר הלבנה, ובבניין לשימור בפנינת הרחובות הרצל ולילינבלום ישומרו קניינים ויוותקנו לצדם מצלמות אינטרנט. לאחרונה זכתה עמותת ידידי הסיסים במענק קרן פורד לשימור הסביבה. איל שפירא

סיס החומות

הנפוץ מקרב ארבעת מיני הסיסים שחיים בארץ

- מנגנון הדאייה המתוחכם של העוף מסייע לו להעביר את רוב חייו באוויר, כולל זמן השינה וההזדווגות. הנחיתה מתבצעת לשם קינון והטלה בלבד
- מהירות המעוף המרבית של סיס החומות היא כ-200 קילומטרים בשעה
- חודשי ההייה בארץ של סיס החומות הם מפברואר עד יולי
- בכותל המערבי מקננת מושבת סיס חומות מהוותיקות והמוכרות בעולם